

Karl Warming

Tillbaka till verkligheten – det nya normala?

Efter Corona och allt det har inneburit börjar vi nu gå tillbaka till det normala, viruset är inte borta men samhället återställs till det som var innan pandemin. Dock pratade många om det ”nya normala” under pandemin men det normala var även det som fanns innan samt det som vi ska återgå till nu. Fast återgår vi till samma samhälle som vi hade innan Corona, det går inte riktigt att säga att det normala är det som är just i den situationen som vi lever i, inte heller att det är det som var innan det som sker just nu? Normalt är ett ord som kastas hit och dit men vad är egentligen det som definierar det? Hur kan vi veta vad vi menar när vi kan prata om flera olika normaler samtidigt, vad är det normala när man går igenom en samhällsförändring likt det vi gör just nu med Corona. Det blir som om samhället aldrig hittar någon vidare ro, det normala blir inte vad som är utan nästan ett drömscenario om vad som hade varit bäst. Det gör att ordet har bytt mening och innebörd. Hur kan vi gå tillbaka till något som vi inte längre kan enkelt beskriva, det blir bakvänt och komplicerat då? Hur ska vi hitta tillbaka till det normala eller påbörja det ”nya normala” utan att ha någon vidare koll?

För att kunna veta vart vi går kan vi stanna upp ett tag och titta runt oss. Ordet normal kommer från ordet normalitet som betyder att det är vanligt, lever upp till en viss norm eller att det är typiskt. Så med detta kan vi då säga vad som är typiskt för vårt samhälle, vad är det vanliga? Det är svårt att svara på, vad som är normalt går egentligen bara att definiera för varje enskild person. Alla har sin egen uppfattning om vad som är det normala så det finns inget gemensamt svar för alla personer. Det normala kan vara ett samhälle där alla är glada och nöjda, men det skulle snarare vara en utopi än det normala. Men det är ändå det som det normala syftar på, när någon pratar om att återgå till det normala så syftar den personen ofta på en tid när allt var bra, eller i alla fall för den individen. Under denna persons normala tid kan det ha varit en högst onormal och dålig tid för en annan så det normala går inte att definiera för alla utan det är personligt.

För att kunna uppnå en normalitet i samhället måste alla då vara personligt glada och normala. Det är dock omöjligt, alla kan inte vara lyckliga samtidigt då vissas lycka innebär olycka för andra. Detta gör att denna definition inte är vidare bra. Men det finns dock inte heller en bättre definition än den som används. För att just normalitet kan anpassas och vridas fungerar den trots att den inte fungerar. Det blir ett ord likt lagom, ingen kan riktigt säga exakt vad det är men alla har en ungefärlig idé om vad det är. Det gör att många diskussioner kring det normala ofta leder till samma slutsats, då även ens personliga normalitet är annorlunda än en annan persons, kan den gemensamma förståelsen för normalitet göra att vi får en förståelse för varandra.

Det viktiga med alla diskussioner och samtal är att vi som människor förstår varandra i slutändan, oavsett om vi har olika synsätt på något. Detta gör att trots det inkonsekventa begreppet som är normalitet kan vi ändå prata om det. Att prata om det normala behöver inte betyda att vi ska definiera det för det tror jag är väldigt svårt, oavsett om de som pratat har likande eller olika värderingar. För det normala ska enligt definitionen vara det typiska och det typiska är ändå brett. Vad som är typiskt varierar från samhälle till samhälle och nation till nation till och med kontinent till kontinent. Det normala kan vara individanpassat men även uppskalat i större dimensioner.

Det normala samhället är väl det som diskuteras mest i media idag och det är väl det som man tänker på när vi säger att ”vi ska gå tillbaka till det normala”. Där kommer problemen in som verkade vara lösta på individens nivå. Då en individ inte behöver oroa sig över andra utan den kan ha en normalitet för sig själv så behövs inte normaliteten vridas och vändas på. Dock i det större samhället behöver man tänka på alla och inte bara enskilda individer. Ett normalt samhälle skulle kunna definieras som ett fungerande samhälle. Med denna definition har vi inte haft ett onormalt samhälle, då det alltid har

fungerat mer eller mindre. Kriser här och där men i slutändan går det inte riktigt att säga att samhället inte har fungerat i stort. Självklart har vissa delar varit ofungerande och därav onormala, men inte i stort.

Den stora bilden blir svår att göra något vettigt av med denna definition då det inte riktigt finns en onormalitet att jämföra med. Om vi då höjer kraven för ett normalt samhälle och säger att det måste vara väl fungerande finns det tillfällen där samhället har varit onormalt. Det senaste exemplet kan tas när Corona först kom slagkraftigt till Sverige. Då sattes hela nationen ur spel och mycket var ur balans ett tag, men trots det återhämtade sig samhället till en fungerande nivå igen relativt snabbt. Kan man då säga att diskussionen ”vi ska gå tillbaka till det normala” sker för sent. Om samhället anpassade sig snabbt och återgick till ett normalt väl fungerande stadie som visserligen inte var likt det innan Corona men ändå fungerade, varför diskuterar vi då om att återgå till det normala ett år senare.

Att återgå till det normala är inte så enkelt som det låter, att återställa allt till så som det var förut blir inte en effektiv metod. Samhällena och världen gör mest framsteg inom kriser, för det är då det krävs förändring. Däremot om vi alltid går tillbaka till vad vi anser vara normalt utvecklas aldrig samhället då alla nya påfund inte ska vara en del av det då det inte var med i det originella normala. Då vi inte återgår riktigt till det tidigare normala så är det inte riktigt rätt att säga det håller. Att gå tillbaka till något som inte går att gå tillbaka till är motsägelsefullt. Bättre är det att säga det nya normala vilket har kommit fram nu i Coronatider. Men det beskrev inte vad som ska ske nu utan det nya normala blev det som skedde när samhället hade stabiliserat sig för första gången. Många talar om att det som sker nu är att återgå och i en viss mån är det så men i andra aspekter kommer samhället aldrig att vara sig likt igen. Här har vi det svåra med normaliteten, det vrider och vänder på sig vilket gör att den blir svår att ta på. Den är hal som en ål och det försvårar det för oss i många lägen.

Det normala skiftar som sagt från person till person. Det är svårt och krångligt, det drar åt olika håll och kanter men i slutändan får vi ändå begreppet att fungera. Det är väldigt ihåligt och bara om man börjar kolla lite lättare på vad det faktiskt innebär så börjar man se vilka stora brister det egentligen har. Vi kastar det begreppet hit och dit likt ordet lagom, vi vill förmedla något till någon som mottagaren bara ska veta vad vi vill utan att vi har sagt det. En exakt definition på ett normalt samhälle finns inte heller men ändå kan vi ofta enas om vad det är bortsatt från alla politiska åsikter. Efter ett tag så tappar även ordet kraft, vi talar om flera olika normaler samtidigt, dels det normala som vi ska återgå till, dels det nya normala som vi har påbörjat, och till sist det normala som har varit mellan dessa två tidigare, men dessa tre är inte samma. Så hur kan då ändå allting gå ihop, en teori kan vara att det är precis som med ordet lagom i det svenska språket. Detta gör även att de som använder normalitet som begrepp behöver ha ungefär samma referensramar om vad som ingår i det vilket gör att det kan bli väldigt exklusivt inom olika grupper med olika syn på samhället. Begreppet lever i en typ av harmoni mellan människorna som har samma referensramar och i slutändan fungerar det, vilket ändå är det viktiga.